

Simény Beáta

A magyar zenekritika-érem két oldala: id. Ábrányi Kornél és Brassai Sámuel

Bibliográfiai adatok:

Szerző: Simény Beáta

Cím: A magyar zenekritika-érem két oldala: id. Ábrányi Kornél és Brassai Sámuel

Kiadás adatai: Budapest: Zenetudományi Intézet, Magyar Zenetörténeti Osztály, 2022

Publikálás dátuma: 2022. december 22.

Módosítás dátuma: 2023. január 30.

DOI-azonosító: 10.23714/mzo.014

DOI-hivatkozás: <https://doi.org/10.23714/mzo.014>

Licenc: Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Verzió: 1.1

SIMÉNY BEÁTA

A MAGYAR ZENEKRITIKA-ÉREM KÉT OLDALA: ID. ÁBRÁNYI KORNÉL ÉS BRASSAI SÁMUEL

A BTK Zenetudományi Intézet Magyar Zenetörténeti Osztály által rendezett „Magyarország zenetörténete a 19. században” című konferencián (2022. december 19.) elhangzott előadás írásos változata.

Ábrányi Kornél (1822–1903) születésének 200. évfordulóját ünnepelve a magyar zeneélet eme élharcosát egy olyan, zenetörténetünknek igen jelentős háttérharcosával érdemes párhuzamba állítanunk, mint a páratlan zenerajongó polihisztor, Brassai Sámuel (1797–1897), akinek szintén idén ünnepeljük születésének 225., halálának 125. évfordulóját. E „párhuzam” terminus esetünkben azért is hálás és sokatmondó, mert bár mindkettejük zeneművészeti érdeklődése, tevékenysége, baráti köre, sőt, zenepublicisztikai célja is több pontban keresztezi egymást, valójában nem alakul ki közöttük egy kortárs-sorstárs kapcsolat.

A zenéhez és zenekritikáirához vezető útjaik előzményeinek vizsgálata során kitűnik, hogy teljesen különböző környezetben formálódtak. Míg Ábrányi 21 éves korában zongoristaként nyugati tanulmányútra utazott, Münchenben megismerkedett Liszttel, Párizsban Chopintól és Kalkbrennertől vett zongoraleckéket¹, addig Brassai gyerekkorában autodidakta módon, az asztalára felrajzolt zongoraklaviatúrán kopogtatta ki a zenedarabokat. Ekként „zenét tanult zene nélkül”, idézik a kortárs monográfusai.² Miután elvégezte a kolozsvári kollégiumot, filozófia és kémia vizsgákat tett, 24 éves korától vidéki birtokos családoknál volt házitanító, nyelv- és zongoramester. 1831-ben kezdte meg publicisztikai aktivitását névtelenül, illetve Világfi Antal néven az *Erdélyi Híradó*ban, 1832-től publikál a *Nemzeti Társalkodó*ban, ebben az évben jelent meg első esztétikai írása is „A gyönyörűségről, melyet a szép művek szemlélése vagy hallása okoz bennünk” címmel. Az eddigi kutatás szerint 1834-ben közölte első zenekritikáját „A’ nagy muzsikai-innep Bécsben”³ című koncerttudósítást, hiszen 1835 októberéig a Kendeffy családdal házitanítóként Bécsben és Velencében tartózkodott.⁴ Ugyanebben az évben indult Brassai szerkesztésében az első er-

1 KÁRPÁTI János: „Introduction to „Zenészeti Közlöny (1882)”. *RIPM Consortium Ltd: Répertoire international de la press musicale* (www.ripm.org), 1996, xiii. Utolsó hozzáférés 2023. 01. 04. <https://ripm.org/pdf/Introductions/ZEKintoor.pdf>

2 FITZ József: *Brassai Sámuel. Monográfia* (Budapest, Németh, 1911), 29.

3 W.[Brassai Sámuel]: „A’ nagy muzsikai-innep Bécsben”, *Nemzeti Társalkodó* 24 (1834) 2. félév, 378–381.

4 MIKÓ Imre: *Az utolsó erdélyi polihisztor* (Bukarest, Kriterion, 1971), 29.

déli magyar nyelvű néplap is, a kolozsvári *Vasárnapi Újság*, amely néhány kihagyással, de 1848-ig működött.

Tanulmányútjáról Ábrányi 1847-ben tért vissza Pestre, a szabadságharc leverése után pedig a már félévszázadot betöltött Brassai is ide menekült. Így alakult, hogy 1850-től tíz évig egy városban éltek, amellet, hogy kortársi munkásságuknak bő ötven évet tulajdoníthatunk (1847-től 1897-ig, Brassai haláláig). Az 50-es években mindketten zenei referensként is működtek, különböző lapoknál, így még inkább kiéleződik pályájuk egyidejűsége és mégis különböző dimenziója, párhuzama.

Brassaitól kritikákat olvashatunk a *Honderűben* (1847), 1853-ban a *Szépirodalmi Lapok*-ban, a *Budapesti Hírlapban* (1853), a *Divatcsarnokban* (1856), de a *Pesti Naplóban*⁵ is publikált. 1860 után visszatérve Kolozsvárra jelentősen megcsappant zenekritikáinak száma, említendők a *Kolozsvári Közlönyben* majd a *Magyar Polgárban* megjelent írásai.

Ábrányi állandó zeneművészeti s kritikai rovatok írójaként működött a *Pesti Naplónál* (1855–60., 1884., majd 1888-tól), *Magyar Sajtonál* (1857–58) és a *Pester Lloydnál* (1868); számos cikke jelent meg a *Fővárosi Lapok*, (1866–80. 1885–87), *Kelet Népe, Magyarország, Családi Kör* (1866), *Athenaeum* (1873–74), *Alföld* (1868. és 1883–88), *Ország-Világ* (1884–85.), *Magyar Salon* (1885–től), *Budapesti Hírlap* (1885) hasábjain. Az általa szerkesztett első magyar zenei szaklap, a *Zenészet Lapok* (1860–1876) majd a *Zenészet Közlöny* (1882) által rendkívül gazdag publikációs örökséget hagyott hátra, Brassaihoz hasonlóan több esetben nem is írta alá a cikkeit.⁶

Mindketten gyakran publikáltak álnevek alatt: Ábrányi szignói voltak az *á. á. k., ák, r. r.,...i..l., Radamanthos*, Brassainak pedig *W* [Welmes], *Világfi Antal* [30-as években tűnik fel], *Canus*, vagy *C...s*, és *Zsambokrét Gyula* név alatt jelentek meg írásai, az utóbbi kettővel különösen a pesti zenekritikáit illette.

A pesti évek alatt Brassai kétségkívül zenetudományi és zenei körökben mozgott. Mát-ray Gábor mellett az MTA bíráló bizottság tagja volt⁷, Gönczy Pál magániskolájában dolgozott, emellett Gönczy lányát is tanította zongorázni. Eötvös Józsefhez is bejárása volt, az ő feleségével, Rosty Annával rendszeresen négykezesetek⁸, ugyanis Brassai kifejezetten rajongott a kamarazenéért. Mély barátság fűzte a kolozsvári konzervatórium volt diákjához, Bartalus Istvánhoz, aki a *Zenészet Lapok*nál Ábrányi szerkesztő-társaként akár egy kapcsolati pontot is képezhetett Ábrányi és Brassai között. Az 1860-as évekbeli levelezéseik mutatják, hogy a kolozsvári tudós főként Bartalus által tartotta fenn zenei kapcsolatát Pesttel, általa küldött be újabb cikkeket szerkesztőségekhez és rendelt meg Rózsavölgyi nyomdájából új kamaraműveket. Barátságukra alapozva még azt is számonkérte Bartalustól, hogy miért lett „Schumannista”, amit ő a „Mosonyizmus” következményének tulajdonított.⁹ E megjegyzése viszont a *Zenészet Lapok* egész szerkesztői körét, így Ábrányit is érintette.

5 BRASSAI [Sámuel]: „Classicizmus és romanticizmus”, *Pesti Napló* (1856. április 23.).

6 SZINNYEI József: „Ábrányi Kornél idősb”, in uő: *Magyar írók élete és munkái* I (Budapest, Hornyánszky Viktor nyomdája, 1891), 34–36.

7 HAMBURGER Klára: „Liszt cigánykönyvének magyarországi fogadtatása. Első rész -1859-1861.”, *Muzsika*, 43/12 (2000), 25.

8 MIKÓ Brassai Sámuel, 167.

9 Brassai Sámuel levele Bartalus Istvánhoz. Kézirat. Kelt: 1863.04.30., Kolozsvár. MTA Kézirattár, Ms. 5662/105.

Brassai pesti kapcsolatai közül meg kell említenünk szoros barátságát a Huber/Hubay családdal, ő volt Hubay Jenő testvérének, majd Jenő fiának is a keresztapja. Erkel Ferenchez mély barátság fűzte; leveleiben tükröződik a műértő zenész iránt érzett mély tisztelete, hiszen több ízben közvetetten érdeklődik véleményéről, például a Pesten fellépő kolozsvári színész-énekesnő fellépéséről.¹⁰

Meglévő források alapján a Brassai–Ábrányi kapcsolatnak csupán körvonalazni tudjuk a lehetséges metszéspontjait, ehhez pedig a legkimerítőbb és legértékesebb dokumentáció maga Ábrányi Kornél 1897-ben a *Pesti Napló*-ban publikált megemlékező cikke, amely a „Néhai Brassai bácsi mint zenész” címet viseli, 1899-től pedig Ábrányi *Képek a múlt és jelenből* című kötetének XIV. fejezeteként él tovább. Tanulmányában Ábrányi ekképpen vélekedik Brassai zenei ízléséről:

[...]csodálatos vegyülékű érzékkel bírt a zenének úgy régi klasszikus, mint modern irányú s nemzeti áramlata iránt. De amennyire én ismertem – pedig nagyon sokszor cseréltem vele eszméket mind a háromnak a lényege felett – azt mondhatom, hogy, amíg az elsővel szemben bálványozásig ment rajongásában, addig a modern romantikus zene-irodalom termékeinek a gyümölcsseit csak nagyon szórványosan volt hajlandó megízlelni.¹¹

Ábrányi szerint Brassai a magyarok közül csak Erkel és Székely Imre ábrándjai és idilljei iránt viseltetett tekintéllyel, de ezt ő természetesnek ítéli, hiszen úgy gondolja, annak, aki ritkán hall zenét, az „megkövesülve az eszményi örök szép forrásban a haladásnak tagadója lesz”.

Majd így ír, visszatérve a tudós zenész-voltára:

Amennyire én Brassai bácsit ismertem, nem mondhatnám, hogy modern értelemben véve, valami nagy képzettségű zenész lett volna, aki – mint mondani szokás – mindenféle zene vegyészeti misztériumába be tudott volna hatolni.¹²

Bartalus István erről mindenestre másképp vélekedett, amikor 1861-ben a *Zenészeti Lapok*-ban megjelent „Szerény szózat a Magyar Tudományos Akadémiához”¹³ című írásában így fogalmaz: „Brassai, Mátray és Győri urak, kiknek a zenéről bizonyára helyes fogalmuk van”.

Ábrányi mindkét idézetben gondosan kiemeli a jellemzés szubjektív voltát a „már amennyire én Brassai bácsit ismertem” adalékkal. Ezáltal arra következtethetünk, hogy ismerettségük és eszmeccseréik ellenére nem voltak éppen olyan mély barátságban, mint azt Péterfy Dénes unitárius lelkész 1897-i levelében hivatkozta: „Ábrányi, mint Brassai egyik legközelebbi barátja”.¹⁴ Hiszen Ábrányi visszaemlékezésében arra is reflektál, hogy budapesti utazásai során Brassai nem igazán érintkezett a szorosan vett zenevilággal, ez alól csak Erkel Ferenc képezett kivételt.

10 Brassai Sámuel levele Bartalus Istvánhoz. Kézirat. Kelt: 1876.01.31., Kolozsvár. MTA Kézirattár. Jelzet: Ms. 5662/114

11 ÁBRÁNYI Kornél: *Képek a múlt és jelenből* (Budapest, Pallas, 1899), 82.

12 ÁBRÁNYI *Képek a múlt és jelenből*, 83.

13 BARTALUS István: „Szerény szózat a Magyar Tudományos Akadémiához”, *Zenészeti Lapok* 1/15 (1861), 113.

14 Péterfy Dénes levele id. Ábrányi Kornélhoz. Kézirat. Kelt: 1897.12.27., Kolozsvár. OSZK Kézirattár, Fond XII. Zenei Levelek.

A zenekritikáiráson kívül mindketten aktív részt vállaltak városaik zeneéletének intézményesítésében. Brassai 1865-ben újjászervezte az 1841-ben alapított Kolozsvári Házi Zenekört, a kamarazenejátszást szerette volna meghonosítani Kolozsvárra, amelynek eredményeként 1887-ben elnökségével megalakult a Kolozsvári Zenetársaság. Ugyanebben a periódusban Ábrányi indította újtára az Országos Kórustalálkozókat (1865), Aradon létrehozta az Országos Magyar Daláregyesületet (1867), az 1870-es években pedig jelentős szerepet vállal a Zeneakadémia alapítását megelőző mozgalmakban is.¹⁵

Brassai három esztétikai tanulmányt publikált, 1832-ben, 1858-ban és 1859-ben.¹⁶ Számára a kritikában fajsúlyos az esztétika, hiszen az általa szerkesztett, egyetlen kiadást megért *Critikai lapok*ban megkülönböztette a tudományos kritikát az esztétikai kritikától. Fontosabbnak találja az esztétikai kritikát, mondván, hogy a „tudományos vélemények és igazságok soha sem szorultak a critica segédére érvényesülés végett. [...]. Az aetheticai critica ellenben reputatiokat állított lábra és temetett el végképp.”¹⁷ Míg Brassainak általános esztétikai törekvései voltak, Ábrányi kifejezetten zeneesztétikai tankönyvet írt a Zeneakadémia számára, ezt csupán 1877-ben adják ki.¹⁸

Brassai először 1832-ben javasolta létrejöttét egy kizárólag kritikai folyóiratnak, ennek ötletét a Bajza József-kiadásában készült 1830-ban megjelent *Kritika-lapok* serkentette. A Brassai szerkesztette *Critikai Lapok* kiadására csak 1855-ben kerülhetett sor Pesten. E kiadványban a szerkesztő szerint egy kritikusként két fő jellemvonást kell szem előtt tartani: az első a széles és mély ismeret a művészet és szépirodalom egész terén (fáradságos, de élvezetes, dúsan fizető munka); a második pedig a hosszas fontolgatás, egybevetés által megalakított jóízű és annak elvont szabályai. Tehát Brassai kritikái alapján tanulmány, eszközében esztétika, céljában oktatás.¹⁹

A *Critikai lapok* indítványozza a különböző ágazatok kritikáirásának szaknyelvi differenciálódását, a találó nyelvi közeg létrehozását [szótár, terminus]. Id. Ábrányi Kornél és a *Zenészeti Lapok* szerkesztőtársai legsürgetőbb első feladataik egyikének szintén a magyar zenei szaknyelv kidolgozását, meghonosítását tekintették.

Szénfy Gusztáv „A „kritikai-lapok”-ról zenészet ügyében” című háromrészes írásában velősen vádolja Brassait, nem csupán kritikáirói elégtelenségével – saját tájékozatlanságát világitva meg, hiszen azt gondolta, ez a lap Brassai első próbálkozása a kritikáirással – valamint azt is támadja, hogy magyar létére a „magyar értékeket sehogysem pártolja”.²⁰ Pedig Brassai 1839-ben a „Paradoxon a magyar színészet ügyében”²¹ című cikkében Világfy Antal név alatt a magyar daljáték megteremtésének szükségét fogalmazza meg: „Daljáték mégpedig legyen, de szétválasztva a színészettől, ami annak tökéletesítését szolgálja”. To-

15 Lásd ÁBRÁNYI Kornél: „Egy indítvány az országos Zeneakadémia életbeléptetésének érdekében”, *Zenészeti Lapok* (1871. január 1.).

16 „A gyönyörűségről, melyet a szép művek szemléltetése, vagy hallása okoz bennünk” (1832); *Munkaosztás elve az esztétikában* (1858); *A szépművészetek általános elve* (1859).

17 BRASSAI Samu (szerk.): *Critikai Lapok* (Pest, Müller Emil Könyvnyomdája, 1855), 16.

18 ÁBRÁNYI Kornél: *Zenészeti Aesthetica elméleti s gyakorlati szempontból tárgyalva* (Budapest, A Magy. Kir. Egyetemi Nyomda, 1877).

19 KOZMA Ferenc: *Brassai Sámuel, mint aetheticus és műkritikus* (Budapest, Akadémia, 1900), 89–90.

20 SZÉNFI Gusztáv: „A „kritikai-lapok”-ról zenészet ügyében”, *Magyar Sajtó* (1856/80).

21 VILÁGFY Antal [Brassai Sámuel]: „Paradoxon a magyar színészet ügyében”, in: *Athenaeum*, 1839/17. 257–262.

vábbá ismeretes, hogy Brassai irányította Erkel Ferencet a magyar nemzeti opera felé, ő közvetítette számára első operája, a *Hunyadi László* (1844) szöveggönyvét.²² Ennek utóhangjaként maradt fenn a *Hattyudal a Hunyadi László című Operából* című zongoradarab, mely művet „Brassai Samu barátjának ajánlá Erkel Ferencz” 1842-ben. További példaként említhetnénk Brassai polémiáját is Liszt cigánykönyvével.²³

Brassai és Ábrányi zenei nézeteinek összevetése érdekében izgalmas megvizsgálni az 1856-os novemberi havi koncertszemlét, amelynek méltatását mindkettejük tollából olvashatta a pesti közönség. A *Budapesti Hírlap*²⁴ és *Pesti Napló*²⁵ többnyire erősen eltérő véleménynyel nyilatkoznak a hangversenyéről. Kezdetben azonos véleménnyel méltatják az előadásokat, egyetértenek abban, hogy az idei koncertek sokkal tökéletesebbek voltak, mint az eddigiek. Berlioz *Fantasztikus szimfóniájából* csupán egy tételt játszottak el, amit Ábrányi úgy ítél meg, hogy azt komplexitása miatt első hallásra nem releváns bírálni. Brassai a *fair play* terminussal élt a műsört illetően, mondván, ha Mozart, Beethoven és Mendelssohn szimfóniákat egészében adnak elő, akkor Berlioznak is jár a tisztesség, hogy ne egy töredékkal legyen feltüntetve. Brassai harmóniavágyát, klasszikus formaelvét tükrözheti az is, hogy e töredék interpretációjával nem volt kellőképpen megelégedve.

Schumann *Manfred* nyitányáról ugyancsak megosztó véleménnyel szólnak írásaikban. Ábrányi szerint természetes, hogy az új iskola képviselője [Schumann] még nem nyerte el tetszését a közönségnek. Brassai elméleti alapokat keres a zenei retorikához, ezért nem fogadja be a művet: „ama feltét sem nyugszik semmi alapon, míg az új iskola aestheticusai ki nem mutatják, mikép lehessen ezen eszméket: „élet, halál, büntetés, törekvés, átlátás, zenei phrasisokban, harmóniában, dallamban kifejezni, még természetesebb kapcsoltban is, nemhogy ama facsaros alakban, melyet Byron minden költői bája is alig bír felfogadni.”²⁶

Hozzáállásuk a zenekari darabok közt elhangzó énekes intermezzokhoz is szöges ellentétben áll egymással. Brassai szerint a választmány helyesen teszi, hogy megtartja ezt a szokást, Ábrányi pedig támogatná, hogy igenis létezzen énektől mentes, tiszta zenekari hangverseny.

Az 1853. december 11-i számban Brassai *Canus* név alatt a *Divatcsarnok*ban közölt cikke a Wagner Tannhäuser-nyitány ellen szól, a *Pesti Napló* pedig magasztalja a darabot. Brassai Wagner-ellenessége jól körvonalazódik a Bartalusnak, 1857. szeptember 28-i Weimarban kelt leveléből: „Holnap már indulni akarnék innen, de félek, nem szökhetem meg Tannhäuser elől, melyet csütörtökön adnak.”²⁷ Ábrányi pedig, aki vele ellentétben elsőrangú támogatója volt Wagner kompozícióinak, a Brassairól szóló írásában egy közös beszélgetés felidézésével jellemzi a tudós nézeteit Wagner vonatkozásában: „Egy ízben négyen kapu-

22 FANCSALI János, „Erkel, Liszt, Erdély”, *Magyar Napló*, 22/11, 2010, 11–13. https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNaplo_2010/?query=erkel%20hunyadi%20brassai&pg=818&layout=s

23 BRASSAI Sámuel: *Magyar- vagy Czigányzene? Elmefuttatás Liszt Ferencz "Czigányokról"* (Kolozsvár, Ev. Reform Főtanoda ny., 1860).

24 BRASSAI [Sámuel]: „A philharmoniai hangversenyek 1856 őszén”, *Budapesti Hírlap* (1856. december 24.).

25 ÁBRÁNYI Kornél: „Havi szemle a novemberi hangversenyek felett”, *Pesti Napló* (1856. december 10.).

26 BRASSAI *A philharmoniai hangversenyek*.

27 Brassai Sámuel levele Bartalus Istvánnak. Kelt: 1857.09.28-án Weimarban. MTA Kézirattár. Jelzet: Ms. 5662/100.

czinereztünk az Európa-kávéházban: Erkel F., Mosonyi M., Brassai és én. Brassai erős szemrehányással illette Erkelt, mint a filharmóniai társulat megalapítóját és vezérét (pedig megbámult intim barátja volt) s arra kérte, hogy jövőre óvakodjék oly felháborító merényletet elkövetni a zenei jóízű ellen, mint az afféle Tannhäuser-i zene bemutatása.”²⁸

Brassai Sámuel kritikáinak mélyrehatóbb vizsgálata által bebizonyosodik, hogy zenei felkészültségét, tájékozottságát, partitúraismeretét és olvasottságát vitathatatlanul elfogadhatjuk. Id. Ábrányi Kornél és Szénfy Gusztáv is zenei dilettantizmussal jellemzik Brassait, ez viszont részben polihisztor mivoltának is tulajdonítható. Fitz József Brassairól szóló monográfiájában a tudós munkájának nagysága és egységessége mellett érvelt, mondván, hogy minden területen belüli jártasságát olykor „felszínesség” kísérte – hozzáértése és tudása ellenére nem hozott létre mindenütt rendszereket –, hiszen „aki már egy-egy tárgyról is ezernyi könyvet olvasott [...] az már a részletkérdések őserdejébe hatol, és a részletek kutatásában már sehogysem ér rá egységes, nagy dolgokat alkotni.”²⁹

28 ÁBRÁNYI *Képek a múlt és jelenből*, 84–85.

29 FITZ *Brassai Sámuel*, 33.

ABSTRACT

SIMÉNY BEÁTA

*A magyar zenekritika-érem két oldala:
id. Ábrányi Kornél és Brassai Sámuel*

Id. Ábrányi Kornél a magyar tudomány nesztora, Brassai Sámuel 1897-es halálát követően „Brassai bácsi mint zenész” címmel publikálta megemlékező írását. A vélt „zenész” alakja helyett Ábrányi a „műkedvelő eklektikusok” osztályába sorolta a ritka zenerajongó Brassait, míg számos forrás zeneértőként és zenekritikusként hivatkozik rá. Id. Ábrányi Kornél (1822–1903) és Brassai Sámuel (1797–1897) a 19. századi magyar zenekritikairás tekintélyes vezéregyéniségei. Pest és Kolozsvár zeneéletében aktív szerepet vállaló szervezők, lapszerkesztők, zeneértő bírálók, azonos művészi körökben forgó kortársak, ennek ellenére zene-publicisztikai habitusaikat eddig mégsem állítottuk párhuzamba. Ízlésük mérvadó különbsége a klasszicista elvű Brassai és a haladó romantika szellemét pártoló Ábrányi el-
lentetésében körvonalazódik. Ábrányi 200. és Brassai 225. évfordulója alkalmából időszerű elveik és útjaik kereszteződésének feltérképezése, az eltérő nézeteiket és közös vonásaikat példázó bírállataik vizsgálata alapján.

* * *

*Two Sides of the Hungarian Music Criticism Medal:
Kornél Ábrányi Sr. and Sámuel Brassai*

Following the death of erudite Transylvanian scholar Sámuel Brassai (1897), Kornél Ábrányi Sr. published his memorial article under the title “Brassai bácsi mint zenész” [Uncle Brassai, As a Musician]. Instead of the figure of the supposed “musician,” Ábrányi classified the legendary music lover Brassai in the category of “amateur eclectics,” while a series of sources obviously describe the latter as a music connoisseur and music critic. Kornél Ábrányi Sr. (1822–1903) and Sámuel Brassai (1797–1897) were leading figures of nineteenth-century Hungarian music criticism. Contemporaries who frequented the same artistic circles, both of them were organizers, newspaper editors, and music critics alike, playing an active role in the music life of Pest and Kolozsvár (today: Cluj-Napoca, Romania), respectively. Despite these circumstances, their music journalistic habits have not been compared so far. The most important difference in their musical tastes highlights in the contrast between the Classicist principles (Brassai), on one hand, and the predilection for a progressive Romanticism (Ábrányi), on the other. Ábrányi’s 200th and Brassai’s 225th birth anniversaries give us the timely opportunity to outline the intersections of their principles and paths in music criticism.